

ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರ ಶಾಲೆ : ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲೇ ನೀರ ತಿಜೋರಿ ನಿರ್ಮಾಣ

ವಿವೇಕಾನಂದ ಶಾಲೆಯ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಐನೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು, ಅಡುಗೆಗೆ, ಬಟ್ಟಲು ತೊಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯಕ್ಕೂ ಇವರು ಬಳಸುವುದು ಮಳೆನೀರನ್ನೇ.

ಶಾಲೆ ಆರಂಭವಾದದ್ದು 1990ರಲ್ಲಿ. ಆಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಇಷ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರಪಾಲಿಕೆ ದಿನಾಲೂ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಶಾಲೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯೂ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 25ರಿಂದ 30,000 ರೂಪಾಯಿ ನೀರು ಖರೀದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನೀರ ಚಿಂತೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 2003ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿದವರು ಬೆಂಗಳೂರು 'ರೈನ್ ವಾಟರ್ ಕ್ಲಬ್'ನ ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥ್. ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂ.ಬಿ. ಗುರುದೇವ್ ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಳೆಕೊಯ್ಲುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಎಂ.ವಿ.ಎಲ್. ಶಾಲೆ ಗುರುದೇವ್ ಅವರ ಹೆತ್ತವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು. ಶಾಲೆಯ ಒಂದು ಬತ್ತಿದ ಬಾವಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಲ್ಲಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಇದನ್ನೇ ಮಳೆನೀರು ಟಾಂಕಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಗಾರೆ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿ ರೂಪ ಬದಲಿಸಿತು. 28,000 ಲೀಟರಿನ ಮಳೆನೀರ ಟಾಂಕಿಯಾಯಿತು. ಇದು ಗುರುದೇವ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅವರ ಮೇಜಿನಿಂದ ಅಡಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತನ್ನ ತಲೆನೋವಿಗೆ ಮದ್ದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮಳೆನೀರೇ ಮೂಲ. ನೆಲದಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರ ತಿಜೋರಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ತಾರಸಿಯೇ ಬೊಗಸೆ. ತಾರಸಿಯಿಂದ ತಿಜೋರಿಗೆ ಪೈಪು ಸಂಪರ್ಕ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಉಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಒಂದಷ್ಟು ಕ್ರಮಗಳು.

ಈ ತಿಜೋರಿ ದೊಡ್ಡ ಶಾಲೆಗೆ ಚಿಕ್ಕದಾಯಿತು.

ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸೋಸುವ ಘಟಕ : ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶದ ವಿವರಣೆ

ಇನ್ನೂ ಬೇಕು, 'ಎಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ?' ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ತಲುಪಿದ್ದು ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ. ಅಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಬತ್ತಿದ ಬಾವಿಯಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ನೀರ ತಿಜೋರಿ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷ ಲೀಟರಿನದು. 2005ರಲ್ಲಿ ತಗಲಿದ ವೆಚ್ಚ 95 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ.

ಆರಂಭದ ಯತ್ನವೇ ಮಳೆನೀರಿನ 'ಹುಚ್ಚು' ಹಿಡಿಸಿತು. ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಉಳಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲೂ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಆರಂಭ. ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞಾಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಡಿ.ಆರ್. ನಟರಾಜ್ ಇವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರು.

ಗಂಗಾ-ಕಾವೇರಿ ಜೋಡಣೆ

ಗುರುದೇವ್ ಗಂಗಾ-ಕಾವೇರಿಗಳನ್ನು ಎಂದೋ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆಯ ಎದುರು-ಬದುರು ಇವರ ಎರಡು ಕ್ಯಾಂಪಸ್ಸುಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲೂ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಳೆ ಒಟ್ಟು 1,66,000 ಲೀಟರ್. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ. ಅಲ್ಲಿನ ತಿಜೋರಿಯೇ ಗಂಗಾ. ವಿವೇಕಾನಂದ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವಜಲ ಸೆಲೆ ಕಾವೇರಿ.

ರಸ್ತೆ ಅಗೆದು ಕೆಳಗಡೆ ಪೈಪ್ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದಾಗ ಗಂಗೆಯಿಂದ

ಕಾವೇರಿಗೆ ನೀರು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಿಬ್ಬಂದಿ 120 ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. 3000 ಮಂದಿಗೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ಇದುವೇ ಕುಡಿನೀರು - ಆಕಾಶ ಕರುಣಿಸಿದ್ದು. ಶೌಚಾಲಯಗಳಿಗೂ ಇದೇ.

'ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ ನಮ್ಮದಿ ನಮಗೇ ಗೊತ್ತು. ನೀರಿಗಾಗಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಕೈ ಒಡ್ಡಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಂಪ್ ಆನ್ ಮಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂತೋ, ತಿಜೋರಿ ತುಂಬುತ್ತೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಳೆಗೂ ಒಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಲೋಡಿನಷ್ಟು ನೀರು ಜಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಒಂದು ದಿನದ ಖರ್ಚಿಗೇ ಧಾರಾಳ' ಎಂದು ಗುರುದೇವ್ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಭೂಗತ ಟಾಂಕಿಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೀವನಾಡಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಇವುಗಳಿಗೆ 'ಗಂಗಾಪೂಜೆ' ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲ, ಹಲವು ಬಾರಿ. ಗಣೇಶನ ಹಬ್ಬದಂದು ನಮ್ಮ ಗಂಗಾಪೂಜೆ ಸುರು. 'ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡುವ ಬದಲು ಈ ಸರಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮುಘತ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹೊಸಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆಲ್ಲಾ. ಮಳೆಕೊಯ್ಲುನ ಸಂದೇಶ ಮನೆಮನೆಗೂ ತಲುಪಲಿ ಅಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳಂದೂ ಗಂಗಾಪೂಜೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಿ. ನಿರ್ಮಲಾ. ಇವರು ಎಂ.ಎ.ಬಿ. ಎಲ್. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ತಿ ಚಾವಣಿಯಿಂದ ನೀರು ಹಿಡಿದರೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಿನಕ್ಕೆ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ನೀರು ಬೇಕು. ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ 50 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಸಂಗ್ರಹ ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ನೀರು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಳೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮರುಪೂರಣವಾಗದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೊಳವೆಬಾವಿಯೂ ಒಣಗಿದೆ.

'ನಾನು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದದವರೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಮಳೆನೀರೇ ಕುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಕುಡಿನೀರಿನ ಆಯ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಮಳೆನೀರು ಕುಡಿದು ಜ್ವರ ಬಂತು, ನೆಗೆಡಿಯಾಯ್ತು ಎಂಬ ದೂರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಳೆ ಮಾಪನ - ಎಂಬಿಜಿ ಮಾದರಿ

ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೂ ಮಳೆ ದಾಖಲಿಸಬಲ್ಲಷ್ಟು ಸರಳ ಕ್ರಮ ಎಂ.ಬಿ. ಗುರುದೇವರದು. ಟಾರು ರಸ್ತೆ ನೆನೆಯುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದ್ದರೆ - ಅದು 'ಡಿ' ಶ್ರೇಣಿಯದು. ನೀರು ಟಾರು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಹರಿದಿದ್ದರೆ 'ಸಿ' ಗ್ರೇಡು. ಸುರಿದ ಮಳೆ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ 'ಬಿ'. 'ಎ' ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆಯಿಂದಲೂ ನೀರು ಹರಿದೋಡಬೇಕು.

ಗುರುದೇವರ ಜಲಸ್ನೇಹಿಗಳ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತುಕತೆಯೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಂಕೇತ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಜಕ್ಕಲಮಡುಗು ಜಲಾಶಯ ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ತುಂಬುತ್ತೆ ಹೇಗೆ. ಈವರೆಗೆ ಸುರಿದ 10-15 ಮಳೆಯೂ 'ಡಿ' ವರ್ಗದ್ದೇ - ಗುರುದೇವರ ಲೇಟ್‌ಸೈ ಕೋಟ್.